

28-OJI TARPTAUTINĖ MOKSLINĖ JONO JABLONSKIO KONFERENCIJA *KALBA IR LAIKMETIS: ASMENS, KARTOS, VISUOMENĖS REPREZENTACIJOS KALBOJE*

Lietuvių kalbos instituto Bendrinės kalbos tyrimų centras ir Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto Taikomosios kalbotyros instituto Lietuvių kalbos katedra kvietė visus į Lietuvių kalbos institute 2023 m. rugsėjo 21–22 d. vykusią tradicinę mokslinę Jono Jablonskio konferenciją, kurią rėmė Lietuvos Respublikos kultūros ministerija, prisidėjo *Go Vilnius*. Šiemet vykusio 28-oji Jono Jablonskio konferencija buvo tarpdisciplininė. Pranešimus skaitė kalbininkai, literatūrologai ir istorikai. Į tarptautinę tarpdisciplininę konferenciją susirinkę klausytojai ir dalyviai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Ukrainos išklausė 48 pranešimus, skaitytus plenariame, baigiamajame posėdžiuose ir 9 sekcijose.

Gausiai į konferenciją susirinkusius klausytojus ir dalyvius sveikino Lietuvių kalbos instituto (LKI) direktorė dr. Albina Aukšoriūtė. Linkėdama tolesnio kūrybingo darbo, sveikinimo žodį taip pat tarė Vilniaus universiteto (VU) Filologijos fakulteto studijų prodekanė doc. dr. Gintarė Judžentytė-Šinkūnienė.

Po iškilmingo atidarymo ir sveikinimo kalbų pirmoji konferencijos darbo diena prasidėjo plenariu posėdžiu, kuriame pranešimus skaitė ir patirtimi dalijosi trys kviestiniai pranešėjai: prof. habil. dr. Ina Druvietė (Latvijos universitetas), prof. dr. Birutė Klaas-Lang (Tartu universitetas), prof. dr. Ihoris Koroliovas (Kyjivo Taraso Ševčenkos nacionalinis universitetas, KTŠNU). I. Druvietė skaitė pranešimą apie Baltijos šalių kalbas naujosios daugiakalbystės eroje. Ji kėlė diskusinę klausimą, ar reikia persvarstyti kalbų politikos gaires, ir kreipė dėmesį į Latvijos ir Lietuvos kalbos politikos formuotojams kylančius iššūkius. Plenarinį posėdį tęsė B. Klaas-Lang, savo pranešimą skyrusi kalbos politikai Tartu universitete

aptarti. Atkreipusi dėmesį, kad pastaraisiais metais Tartu universitete tarp-tautinių darbuotojų ir doktorantų skaičius ir procentinė dalis labai sparčiai augo, pranešėja kalbėjo apie tai, koks yra ir kaip kinta akademinio perso-nalo požiūris į kalbą, kaip Tartu universitete įgyvendinama kalbos politika. Aptardamas įvairius pabėgėlių krizių vaizdinius anglakalbės, ukrainietiškos ir lietuviškos žiniasklaidos interneto svetainėse ir vaizduojamajame mene bei poezijoje, plenarinį posėdį užbaigė I. Koroliovas. Anot pranešėjo, ži-niasklaidoje ir mene konstruojamas multimodulus, transtekstualus pabėgė-lių krizių vaizdinys, siejamas dinamiško prasmės kūrimo.

Toliau darbas ir mokslinės diskusijos vyko sekcijomis. Sekciją, skirtą tikrovės konstravimo ir kalbos klausimams aptarti, pradėjo Danguolė Mi-kulėnienė (LKI) pranešimu apie pokario lietuvių kalbotyrą. Pranešėja kalbėjo apie skirtingą pokariu skelbtų kalbotyros publikacijų ideologizaci-jos, besireiškiančios tam tikromis kalbinėmis klišėmis, laipsnį ir atkreipė dėmesį į tai, kad net bandyta simplifikuoti žodžio reikšmę, jam suteikiant politinį turinį. Aurelijos Gritėnienės (LKI) pranešimas buvo skirtas Lietuvos vaizdiniui Moderniosios tapatybės ideologinio naratyvo tekstyne aptarti. Analizuodama sovietmečio publicistikos pavyzdžius, tyrėja atsklei-dė, kaip kurtas to meto žmonių gero, laimingo gyvenimo paveikslas. Toliau Dangiras Mačiulis (Lietuvos istorijos institutas) kalbėjo apie tai, kas tarpukario Lietuvoje paskatino pavardžių lietuvinimo kampanijas, kokį vaid-menį lietuvinant pavardes suvaidino valdžia ir koks buvo politinio bei kul-tūrinio elito vaidmuo pavardei tampant tautinės tapatybės įrodymu. Aušra Martišiūtė-Linartienė (Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas), ap-tardama lietuviškojo pasaulio kūrimą *Aušroje*, užbaigė šią sesiją.

Imigrantų, tautinių mažumų kalbinei ir kultūrinei integracijai skirtą sekciją pradėjo Laura Vilkaitė-Lozdienė (VU) pranešimu apie lengvai suprantamą kalbą. Keldama klausimus, ar lengvai suprantama kalba yra reikalinga visiems kalbos vartotojams ir koks yra skirtumas tarp visiems suprantamos kalbos ir lengvai suprantamos kalbos, pranešėja pristatė vi-suomenės ir tikslinių grupių apklausos, 2020–2022 m. atliktos Vilniaus universitetui drauge su tarptautiniais partneriais vykdant projektą *Perlsi*, rezultatus. Ją atliekat aiškin-tasi, kiek ir kokiose situacijose respondentai teigia susiduriantys su sunkumais, norėdami suprasti jiems reikalingą in-formaciją. Toliau kalbėjusi Angelica Peccini (VU) aptarė, kaip lietuvy-bę supranta imigrantai. Remdamasi sociolingvistinio tyrimo, kuriame da-lyvavo 20 į Lietuvą iš įvairių pasaulio šalių atvykusių suaugusiųjų, rezulta-

tais, ji pasakojo, kad jiems lietuviškumas – tai tvirtos šaknys Lietuvoje, tradicijos ir bendros vertybės, laisvės išsaugojimas ir iš dalies – kalbėjimas valstybine kalba. Pranešimą nuotoliu skaitė Yevheniia Starodub ir Maria Inmaculada De Potestad (Kauno technologijos universitetas). Jos pristatė, kaip Lietuvoje gyvenantys venesueliečiai vertina lietuvių kalbos mokymo programą, skirtą jų kalbinei integracijai Lietuvoje, ir aptarė, su kokiais kalbinės integracijos problemomis jie susidūrė Lietuvoje. Kiti du šios sekcijos pranešimai buvo skirti tautinių mažumų kalbai ir tapatybei mokyklose. Aurelija Tamulionienė (LKI) dėmesį kreipė į asmens tapatybės raišką kalboje. Pristačiusi 2021–2022 m. atlikto tyrimo, kuriame dalyvavo 3–8 klasės mokiniai, besimokantys tautinių mažumų (lenkų ir rusų) Lietuvos mokyklose, rezultatus, pranešė aptarė kalbines mokinių nuostatas dėl lietuvių kalbos vartojimo įvairiose komunikacinėse situacijose, taip pat lietuvių kalbos mokymosi motyvacijos ir kalbinių nuostatų ryšį ir atkreipė dėmesį į šeimos, visuomenės, mokyklos įtaką formuojantis mokinių nuostatoms dėl lietuvių kalbos vertės. Mokymo tautinių mažumų mokyklose temą tęsė Sonata Vaičiakauskienė (LKI) pranešimu, skirtu lietuvių kalbos mokymo problemoms, su kuriomis susiduria tautinių mažumų mokyklose dirbantys mokytojai lituanistai. Remdamasi 2021–2022 mokslo metais atlikto mokytojų anketavimo rezultatais, pranešė teigė, kad vis dar didžiausia problema mokiniams, kylanti mokantis lietuvių kalbos, yra nepakankamas žodynas – itin skurdūs jų turimi žodyno ištekliai, o bene didžiausias mokytojams tenkantis iššūkis – mokiniai stokoja motyvacijos mokytis lietuvių kalbos.

Popietinis pirmosios konferencijos dienos darbas tęsėsi taip pat dviejose sekcijose. Sekcijoje, skirtoje žiniasklaidos kalbai: propagandai, mitams ir tikrovei, pirmasis pranešimą skaitė Andrejus Veisbergas (Latvijos universitetas). Nagrinėdamas propagandoje vartojamą latvių, rusų ir anglų kalbų leksiką, jis kalbėjo apie fašizmą ir liberalizmą politiniame naratyve. Po to Agnė Aleksaitė (LKI) stilistiniu aspektu aptarė Rimvydo Valatkos per 2022 m. paskelbtus 44 komentarus apie Rusijos ir Ukrainos karą. Anot pranešėjos, šio žurnalisto tekstuose daugiausia vartojami uzualieji ir okazi-onalieji frazeologizmai, vaizdingieji veiksmažodžiai, naujažodžiai ir disfe-mizmai, o neproduktyvios yra žargonybės, svetimų kalbų intarpai, metafo-riškieji ir vaizdingieji daiktavardžiai, ironija, palyginimai, jautukai, ištik-tukai, keiksmažodžiai ir kitos stiliaus priemonės. Velga Polinska ir Ditė Liepa (Latvijos universiteto Latvių kalbos institutas, toliau – LU LKI)

atskleidė, kaip kuriamas ir koks yra neįgaliųjų įvaizdis Latvijos žiniasklaidoje. Linda Lauzė (Liepojos universitetas) pranešimu apie latvių kalbos kokybę socialinėje žiniasklaidoje (feisbuke, tviteryje) baigė šią sesiją.

Antrojoje popiečio sekcijoje, pavadintoje *Kalbos ir visuomenės raida*, perskaitytas Jurgitos Venckienės (LKI) pranešimas buvo skirtas pirmojo visiems lietuviams skirto periodinio leidinio *Aušra* („Ausra“) kalbai – jo tarmei ir ortografijai aptarti. Pranešėja atskleidė, kad dėl besikeičiančių redaktorių asmeninių nuostatų leidinio kalba buvusi nestabili. Laura Kamandulytė-Merfeldienė (Vytauto Didžiojo universitetas, VDU) aptarė leksines neišplėtotas 5–6 m. vaikų kalbos ypatybes, pasakojo, kad vaikai, kuriems būdinga neišplėtotą kalba, statistiškai reikšmingai prasčiau atliko daiktavardžių ir veiksmažodžių supratimo užduotis, taip pat daiktavardžių ir veiksmažodžių produkcijos užduotis. Ramunė Čičirkaitė (LKI), lygindama sovietmečio ir dabartinio laikotarpio lietuvių kaip gimtosios kalbos ugdymo programų ir vadovėlių pradinę mokyklai raštingumo sampratą, priėjo prie išvados, kad raštingumas suvokiamas kaip statiška ir nekintanti kategorija. Anot pranešėjos, tiek sovietmečio, tiek dabartinio laikotarpio lietuvių kaip gimtosios kalbos ugdymo programose ir vadovėliuose realia sakytine kalba bemaž nesiremama. Galiausiai Vija Požarnova (Latvių kalbos institutas), remdamasi anoniminės internetinės sociolingvistinės 298 respondentų apklausos duomenimis, lygindama Europos Sąjungos ir Indijos Respublikos patirtį, nuotoliu aptarė kalbinius vartotojų įsitikinimus, susijusius su kalbos vertės supratimu. Anot pranešėjos, nors Europos respondentų įsitikinimai atskleidžia visą nuomonių kaleidoskopą, mažesnių valstybių ir šalių gyventojai yra linkę labiau vertinti kalbą pagal jos kultūrinius ir tapatumo aspektus.

Perskaičius visus 20 pirmosios dienos pranešimų ir pasibaigus diskusijoms popiečio sekcijose, konferencijos organizatoriai pakvietė užsienio svečius į ekskursiją po Valdovų rūmus.

Antrąją konferencijos dieną darbas tęsėsi ir mokslinės diskusijos vyko taip pat atskirose sekcijose. Tądien jų būta penkių. Pranešimai kalbos politikos ir kalbos ideologijos, kalbos atmainų sąveikos sekcijose skaityti iš ryto, kalbos ir tapatybės, kalbos lygmenų (nuo garso iki teksto) sekcijose darbas vyko po pietų, o sekcijoje, skirtoje semantiniam kalbos lygmeniui dabartinėje visuomenėje aptarti, – visą dieną.

Rytinę kalbos politikos ir kalbos ideologijos sekciją pradėjo Rita Mičiūnaitė (LKI) pranešimu apie kalbos taisyklingumo ir funkcionavimo sampratą Valstybinės kalbos įstatyme. Ji atskleidė kalbos taisyklingumo ir funkcionalumo ryšį su įvairiomis viešosios kalbos vartojimo sritimis ir at-

kreipė dėmesį į tai, kad tebėra svarbu viešosios kalbos kokybės nepalikti savireguliacijai. Aptardama lietuvių kalbos švietimo politikos raidą nuo Lietuvos valstybės atkūrimo iki sovietinės okupacijos ir nuo Nepriklausomybės atkūrimo iki šių dienų, Nida Poderienė (LKI) nagrinėjo, kaip lietuvių ir kitų kalbų švietimo politika atspindi švietimą veikiančias ideologijas, kurios formuoja lietuvių kalbos, kaip mokymo ir mokymosi objekto, turinį, vertybines nuostatas ir valstybės tapatybę, lemia sociokultūrinius pokyčius visuomenėje. Pranešėja vertino per pastaruosius kelerius metus įtvirtintus kalbų ugdymo politikos pokyčius ir minėjo lietuvių kalbos švietimo politikos tendencijas. Violetos Meiliūnaitės (LKI) pranešimas buvo skirtas kalbos „ekspertų“ paradoksui aptarti: deklaruojant, kad lietuvių kalba yra tausotina ir puoselėtina vertybė, siekiama keisti jos struktūrą pagal kitų, iš esmės visiškai struktūriškai svetimų, kalbų modelį. Pranešėja pasakojo, kaip šiuolaikinėje Lietuvos visuomenėje formuojasi kalbos ir kalbėtojų priešprieša, kaip ji realizuojama praktiškai, ir ieškojo atsakymų, kaip panaikinti paradoksą, kai kovojama prieš savo pačių skelbiamas vertybes – prieš lietuvių kalbą. Nagrinėdamas tikrinių žodžių perrašą iš užsienio kalbų į lietuvių kalbą, Kazimieras Garšva (LKI) šią sekciją užbaigė pranešimu, skirtu kalbos politikai ir savireguliacijai aptarti.

Kalbos atmainų sąveikos sekcijoje Nijolė Tuomienė (LKI) atskleidė daugiasluoksnį Pietryčių Lietuvos gyventojų tapatybės klodą. Ji kalbėjo apie tai, kada ir kodėl brėžiama tapatybės riba tarp „vietinių“ ir „nevietinių“ Pietryčių Lietuvos gyventojų, kokią kalbą čia „vietiniai“ vartoja. Toliau Dovilė Tamulaitienė (LKI), remdamasi *Žemės vardų* anketų medžiaga, aptarė, kokias vietovardžių fonetines ir morfologines ypatybes XX a. 4-ajame dešimtmetyje anketas pildę mokytojai ir girininkai laikė tarminėmis, kokius principus jie taikė vietų vardus užrašydami bendrine kalba ir kokios priežastys galėjo lemti jų pasirinkimą. Simona Vyniautaitė (LKI), dinamiškosios dialektologijos, perceptyviosios dialektologijos metodais išanalizavusi 2011–2019 m. garso įrašus, įkalbėtus Skuodo, Mosėdžio, Telšių, Plungės ir Rietavo gyventojų, pristatė Šiaurės žemaičių tarminę diferenciaciją kringiškių ir telšiškių patarmių paribio atstovų požiūriu. Pranešėja atskleidė, kad pateikėjai labiausiai pastebi tarmines leksikos ir fonetikos ypatybes. Asta Leskauskaitė (LKI) užbaigė šią sesiją pranešimu, skirtu Žaslių, Paparčių ir Kaugonių šnektoms. Taikydama dialektometrijos metodą ji pagrindė, kokiems regiolektams priskirtinos šios pereiginės šnektos pagal tam tikrus fonetinius, morfologinius ir kitus požymius.

Anželika Gaidienė (LKI) pradėjo visos dienos sekciją, skirtą semantiniam kalbos lygmeniui dabartinėje visuomenėje aptarti. Lygindama leksikografinius anglų, rusų ir lietuvių kalbų šaltinius, pranešėja parodė, kaip kinta lietuvių kalbos veiksmažodžio *spekuluoti* reikšmės ir kas pokyčiui turi įtakos. Žydrūnė Šalaviejūtė (LKI), aptardama apie du šimtus leksemų iš įvairių lietuvių kalbos leksikografijos šaltinių, atskleidė vištos, viščiuko, gaidžio pavadinimų nominacijos ir motyvacijos įvairovę ne tik onomasiloginiu, semasiologiniu, bet ir etnolingvistiniu aspektu. Vėliau Silvija Papaurėlytė-Klovienė (LKI), remdamasi asociacijų eksperimento, kuriame dalyvavo beveik 300 Šiaulių ir Vilniaus studentų, rezultatais, kalbėjo apie labai margą žodžio *dukra* asociacijų lauką, kuris suteikia vertingos informacijos apie koncepto DUKRA turinį lietuvių kalbos pasaulėvaizdyje. Šią rytinę sesiją užbaigė pranešimas, skaitomas nuotoliu. Svitlana Hrycenko (KTŠNU) pristatė ukrainietiškę ekvivalentų lingvokultūrinį komponentą dvikalbiame *Lietuvių–ukrainiečių kalbų žodyne*. Anot pranešėjos, žodyno sudarytojai, akcentuodami ukrainiečių kalbos lingvokultūrinio komponento specifiką, orientuojasi į ukrainiečių kalbos statiką ir dinamiką.

Per rytinių sekcijų pertrauką buvo pristatyti du stendiniai pranešimai. Inesės Indričinės ir Solveigos Čeiranės (LU LKI) pranešimas buvo skirtas latvių kalbos obstruentų kokybei aptarti, o Justinos Mandravickaitės, Danguolės Kalinauskaitės, Danguolės Kotrynos Kapkan ir Eglės Kankevičiūtės (VDU) pranešimas – pirmiesiems vykdomo projekto, kuriuo siekiama sukurti metodiką, skirtą automatiniam administracinių tekstų lietuvių kalba paprastinimui, rezultatams pristatyti.

Po pietų semantiniam kalbos lygmeniui dabartinėje visuomenėje skirtą sesiją tęsė Evija Lipartė. Ji pristatė, kokiomis kalbinėmis priemonėmis ir kokiais aspektais realizuojamos nužmoginimą atskleidžiančios konceptualiosios metaforos ŽMOGUS – ŽALIAVA (MAISTAS). Vėliau, remdamasi latvių vertėjų, dirbančių Europos Sąjungos institucijose ir Latvijos vietinėje rinkoje, apklausos duomenimis, Evelina Kirsakmenė (Latvijos universitetas) aptarė klaidingą idiomų interpretavimą vertimuose iš anglų, prancūzų kalbų į latvių kalbą. Gausiausią pranešimų konferencijos sesiją užbaigė Veslava Čižik-Prokaševa (LKI). Ji, remdamasi 365 Dabartinės lietuvių kalbos tekstyno pavyzdžiais, aptarė latvės vaizdinį, kuris, anot pranešėjos, nėra visapusis ir iki galo aiškus.

Popietinėje sekcijoje, kurioje nagrinėti įvairių kalbos lygmenų klausimai, Jolita Urbanavičienė (LKI) pristatė lietuvių kalbos sonantų perceptyvi-

nį tyrimą, kai sonantai atpažįstami tik remiantis paties priebalsio spektru. Anot pranešėjos, palatalizacija, gretimi balsiai ir diktoriaus lytis yra veiksniai, darantys įtaką sonantų percepcijai. Larysa Taranenko (Ukrainos nacionalinio technikos universiteto Kyjivo Igorio Sikorskio politechnikos institutas, toliau – UNTU KISPI) skaitė pranešimą nuotoliu. Ji, remdamasi 42 anglų liaudies legendomis apie karalių Artūrą, kalbėjo apie legendų prozodines priemones ir jų ypatybes, galinčias įtaigiai veikti adresato pasąmonę ir perteikti teksto emocinį ir pragmatinį krūvį. Pranešėja akcentavo, kad legendose vyraujantys krintantys, o ne kylantys tonai sudaro palankias sąlygas adresatams geriau suvokti tai, ką išgirdo, o izochroninis gretimų intonacinių grupių tarimas užtikrina legendos poveikį pasąmonei. Pranešimus nuotoliu tęsė Olha Isniuk (UNTU KISPI). Ji, remdamasi draudimą reiškiančiais pasakymais, surinktais iš 115 situacijų komedijos *Auklė* fragmentų, pasakojo, kokiomis kalbos priemonėmis skirtingų sociokultūrinių grupių pašnekovai anglų kalba išreiškia draudimo kalbos aktą. Pranešėja parodė, kad vidutinio ir žemo sociokultūrinio sluoksnio atstovai, skirtingai nei aukšto sociokultūrinio sluoksnio atstovai, yra linkę drausti tiesiogiai. Pranešimą nuotoliu skaitydama Mariia Boichenko (UNTU KISPI) siūlė komunikacines strategijas ir hierarchinius verbalinių ir neverbalinių priemonių kompleksus, padedančius charizmatiškam kalbėtojų invariantinėse komunikacijos situacijose maksimaliai aktualizuoti kalbos pragmatinį potencialą: perteikti savo viziją ir žinią auditorijai, daryti jai įtaką, užmegzti su auditorija emocinį ryšį. Šioje sekcijoje tarp nuotoliniu skaitomų pranešimų gyvai buvo perskaitytas grupės mokslininkų – Jurgio Parkerio (VU), Virginijaus Dadurkevičiaus (VDU) ir Agnės Navickaitės-Klišauskienės (VU) – pranešimas apie darybos produktyvumą. Pranešėjai, remdamiesi Jungtinio lietuvių kalbos tekstyno duomenimis ir kalbėdami apie realizuotąjį, potencinį ir plėtros produktyvumą, be kitų veiksmožodinių darinių, ypatingą dėmesį kreipė į lietuvių kalbos veikėjų pavadinimus su priesagomis *-toj-*, *-ėj-* ir *-ik-*.

Popiečio sekciją *Kalba ir tapatybė* savo pranešimu pradėjo Daiva Aliūkaitė (VU) ir Aida Čižikaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas). Jos, remdamasi perceptyviosios dialektologijos metodologija ir 180 nehumanitarinių studijų profilio studentų kalbinių nuostatų ir trijų tekstų-stimulų percepcijos duomenimis, kalbėjo apie tai, ar (kaip) didmiestis keičia tarmiškumo vaizdinius. Diana Dambrauskienė (LKI) parodė pietų žemaičių raseiniškių bendruomenių dydžių ir jų stabilumo ar dinamiškumo

koreliaciją su gyvenviečių infrastruktūros išsivystymu ir atkreipė dėmesį, kad kalbinei kaitai įtakos turi ne tik pietų žemaičių raseiniškių bendruomenių dydis ar stabilumas, bet ir sociokultūrinė, socioekonominė gyvenamosios vietovės aplinka, bendruomenių judumo priežastys. Vėliau Aidas Gudaitis (LKI) skaitė pranešimą apie lenkų ir lietuvių kalbų konkurenciją XX a. pr.–XXI a. pr. Pranešėjas pristatė daugiau kaip 4 300 Dieveniškų apylinkių antkapinių užrašų kiekybinio tyrimo rezultatus ir konstatavo, kad lietuvių kalbos prestižas Dieveniškų apylinkėse XX a. pr.–XXI a. pr. laipsniškai augo ir ypač paspartėjo po 1990 m. – tada antkapinių užrašų lietuvių kalba procentinė dalis gerokai padidėjo. Pastaruoju metu ji sudaro daugiau kaip 30 proc. Remdamasis tarminė medžiaga, Žydrūnas Šidlauskas (LKI) supažindino susirinkusiuosius su rekonstruotu priedzūkio plotu ir pristatė užtvindyto Nemuno slėnio, dabartinių Kauno marių dugno, ploto tarminį savitumą bei dinamiškumą. Danutė Valentukevičienė (LKI) užbaigė šią sekciją pranešimu, skirtu Varėnos geolektui. Remdamasi Jérôme'o-Frédérico Josserando tapatybės modeliu ir tyrimo medžiaga, rinkta pusiau struktūruotu interviu iš 47 trijų kartų pateikėjų, pranešėja aptarė kintančią (dabartinę) ir pamatinę (kolektyvinę) pietų aukštaičių patarmės vartotojų tapatybę Varėnos geolekto zonoje ir priėjo prie išvados, kad tarmės vartotojų tapatybė yra viena iš svarbiausių pietų aukštaičių patarmės gyvybingumo sąlygų.

Antrąją konferencijos dieną, kurią iš viso gyvai ar nuotoliu buvo perskaityti 28 pranešimai, vainikavo visus iš atskirų sekcijų sukvietęs baigiamasis posėdis, kuriame kviestinė viešnia dr. Małgorzata Kasner (Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas) kalbėjo apie pagrindinius (tapatybės, paveldo ir atminties) Lukiškių aikštės naratyvus, sudarančius visuomeninį Lukiškių aikštės pasaulį. Po to vyko labai įdomi ir klausytojų dėmesį ilgam prikausčiusi Nidos Poderienės moderuojama diskusija *Šiandienos tikrovę formuojanti kalba: sąryšiai, skirtys, tendencijos*, kurioje dalyvavo dr. Małgorzata Kasner, prof. dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė, habil. dr. Rita Miliūnaitė, asist. dr. Audrius Valotka.

Gauta 2023 11 21

LORETA VAIČIULYTĖ-SEMĖNIENĖ

Lietuvių kalbos institutas

Petro Vileišio g. 5, LT-10308 Vilnius

loreta.semeniene@lki.lt